

V premislek

Pravosodne Butale

V Sloveniji sta tako stečaj kot prisilna poravnava postala sredstvo za izigravanje upnikov in **malih delničarjev**. Največji zmagovalci stečajnih postopkov v Sloveniji sta dve skupini. Prva so lastniki, ki obvladujejo podjetje in so ga z nespametnim, pogosto tudi zavestno škodljivim poslovanjem potisnili čez rob plačilne nesposobnosti. Pred stečajem podjetje pogosto z navideznimi transakcijami do konca izčrpajo, vredno premoženje pa še pravočasno prenesejo na druga svoja podjetja, ki so jih v ta namen ustanovili.

Zakon sicer določa, da so vse transakcije, ki se zgodijo leto dni pred stečajem, izpodbojne, tako da bi lahko stečajni upravitelj vložil tožbe z namenom vrnitve premoženja v stečajno maso. Temu se špekulativni in manipulativni lastniki izognejo tako, da pač na različne načine podaljšujejo agonijo podjetja tako dolgo, dokler ne preteče dovolj časa, da spornih transakcij ni več mogoče izpodbijati. Tako dobimo na eni strani povsem izčrpano podjetje, na drugi opeharjene delavce in druge upnike ter na tretji bogate lastnike propadlega podjetja, ki so še pravočasno v slogu veverice poskrili vredne oreščke na različne lokacije od Cipra do Kajmanskih otokov. Najlepši primer tega je slovenski gradbeni sektor. Če pa podjetju v stečaju še ostane nekaj premoženja, ki ga grabljivi menedžerji in lastniki niso pravočasno skrili, pa upniki

in delavci tudi do osem let čakajo, ali bodo preostanek premoženja pospravili stečajni upravitelji in njihovi »strokovni« sodelavci. Stečajni postopek namreč ni zastoj. Stečajni upravitelji so največkrat kar odvetniki, ki poleg nagrade za vodenje stečaja zaračunajo še odvetniške tarife in druge storitve, tako da njihove nagrade znašajo po več sto tisoč evrov. Ne smemo zanemariti niti vrste spornih transakcij, ko so stečajni upravitelji razprodajali preostalo premoženje, predvsem

Bogati lastniki propadlih podjetij so v slogu veverice poskrili premoženje.

nepremičnine, po neverjetno nizkih cenah. Odhajajoči pravosodni minister Pličanič ni v zvezi s problematiko stečajev, razen neuspešne prijave Zbornici stečajnih upraviteljev, naredil nič. Enako nič tudi njegovi predhodniki. Že vrsto let ugotavljamo, kako učinkovito se v skladu z znamenitima Chapter 7 in Chapter 11 izvajajo stečajni postopki in postopki prisilnih poravnav v ZDA, kjer upniki učinkovito zaščitijo svoje premoženje, kleptomanske prakse menedžerjev in lastnikov pa hitro dobijo epilog na sodišču. Pri nas lahko o tem samo sanjamo, saj državo spretno obvladujejo različna tranzicijska omrežja, ki kot klopi izsesavajo ustvarjeno vrednost.

Matej Lahovnik